

Marlinde Bredewout: 'Onderwijsassistenten, de oplossing voor de hoge werkdruk!'

Oplossingen hoge werkdruk zo klaar als een klontje

Minister Slob wil met leraren in gesprek om te vragen wat hun werkdruk kan verlichten. Maar dat weten we toch al jaren? CNV Onderwijs deed in 2013 en 2016 grootschalig onderzoek naar deze vraag en daar kwam een helder antwoord uit: meer handen in de klas, minder administratie en kleinere klassen. 'Pfff, komt hij onder een steen vandaan ofzo?'

'Komt Slob onder een steen vandaan ofzo?'

Minder werkdruk en meer salaris, is de eis van het PO-Front, waar CNV Onderwijs deel van uitmaakt. Daar is €1,4 miljard voor nodig. Het kabinet stelt €270 miljoen voor salarissen en €430 miljoen voor werkdruk beschikbaar. Van dat laatste bedrag komt in 2018 slechts €10 miljoen beschikbaar. 'Een gedrocht!' oordeelt voorzitter CNV Onderwijs Loek Schueler. 'Dat is €1.450,- per school in het primair onderwijs. Daar kan je niet eens een maand per jaar extra handen voor inhuren.' Op 6 en 7 december is de onderwijsbegroting behandeld in de Tweede Kamer. Op het moment van schrijven is niet bekend hoe dit is afgelopen en of het verschillende partijen gelukt is het geld voor werkdruk naar voren te halen of überhaupt meer geld te regelen.

ONDER EEN STEEN?

Het plan van Slob om aan leraren te gaan vragen wat hun werkdruk kan verlichten, wordt met hoon ontvangen in het onderwijs. In de Facebookgroep van CNV Onderwijs staan de volgende reacties: 'Pfff, komt hij onder een steen vandaan ofzo?' 'Het is een bekend fenomeen om de hulpvraag bij de ander te leggen, dan hoeft je zelf niets te doen.' 'Ik word nu al doodmoe van die man!' 'Dat weet die man toch allang? Het is gewoon een kwestie van niet willen ...' 'Zelfs de kinderen weten daarop het antwoord!' Zelf zegt Slob in het interview in het vorige Schooljournaal op de vraag waarom hij gaat vragen naar de bekende weg: 'Ja, ik hoor dat ook al jaren, maar alleen al uit fatsoensoverwegingen willen we als nieuwe bewindslieden in gesprek met het veld. (...) Maar het maken van een plan hoeft niet langer te duren dan nodig is, zeker niet als klopt wat u zegt, dat we het allemaal wel weten.'

'HOOR ONS!'

Meer handen in de klas, kleinere klassen en minder administratie, dat is de oplossing, toch? Die vraag stelde CNV Onderwijs vorige week op Facebook. Veel instemming volgde. En veel persoonlijke reacties. Een greep eruit: 'Vorige week 60 uur gemaakt.' 'Ik ben mijn tweede burn-out nabij. Wanneer stopt die idioterie eens?' 'Minister Slob, om nu aan ons te vragen hoe de werkdruk te verlichten, voelt als een klap in mijn gezicht. Hebt u dan werkelijk niks meegekregen van de afgelopen maanden? Er zijn minstens 60.000 aanwijzingen om al wel op de hoogte te zijn.' 'Beste minister, ik heb een klas van 29 leerlingen en weet niet hoe ik daar passend onderwijs moet geven, zonder extra handen. Die extra handen zouden er komen, omdat passend onderwijs anders een te zware last zou worden. Nou, geef mij ze maar!' 'Geef het basisonderwijs voor elke groep een gymdocent. Tijdens de gymles

kan de groepsleerkracht administratie doen en oudergesprekken voeren.' 'Alles wat in de samenleving misloopt, ligt aan het onderwijs. Daar moeten we eens mee ophouden.' 'Heb 30 kleuters in mijn groep, meerdere zorgleerlingen. En 0 helpende handen.' 'Minister, deze week ben ik naar huis gestuurd, omdat ik ingestort ben. Ik kan de druk niet meer aan en mijn gezondheid en gezin lijden eronder. Minister, hoor ons, luister naar ons, help ons!'

PLOFKLAS RAMP?

Yvonne Uiterwijkwinkel, juf van groep 8 van basisschool De Regenboog in Noordsescht, had drie jaar geleden 40 leerlingen in haar klas. Dat vond ze echter minder zwaar dan haar huidige groep met 23 kinderen. 'Daar zit 't 'm dus niet in. Een plofklas is niet per definitie een ramp. Ik had daar een leerling met een rugzakje in zitten, waarvoor ik een onderwijsassistent had, vier dagen per week twee uur per dag. En ik kreeg hier en daar wat hulp van collega's. Zo werden mijn aardrijkskunde- en geschiedenis-toetsen door een collega nagekeken en mijn werkstukken door een andere collega. Het was eigenlijk een superleuk jaar,' zegt ze lachend 'in mijn plofklas. Ik heb heel veel geleerd, vooral met betrekking tot mijn klassenmanagement, want met 40 leerlingen móet je wel loslaten. Een plofklas maakt dus niet zo veel uit, het gaat om de kinderen die erin zitten.'

'ECHT VERDRIETIG'

Een onderwijsassistent maakt álles uit, zegt Uiterwijkwinkel. 'Ik heb nu ook leerlingen, die wat extra

Werkdrukonderzoek CNV Onderwijs 2013

- 80 procent besteedt liever zijn tijd aan taal en rekenen dan aan obesitas en drugs
- op het lijstje van te schrappen taken staat: 1. Aandacht voor obesitas 2. Zwemlessen 3. Aandacht voor alcohol/drugs
- op een ander lijstje van te schrappen taken staat: 1. Afsluitend Cito-feest 2. Avondvierdaagse 3. Carnaval
- op een derde lijstje van te schrappen taken staat: 1. Handelingsplannen 2. Vergaderingen 3. Groepsplannen
- lesgeven veroorzaakt geen werkdruk, de boosdoeners zijn lesgebonden taken (oudercontacten, lesvoorbereiding en het schrijven van handelingsplannen) en niet-lesgebonden taken (paasontbijtjes, lentefeesten en schoolreisjes)
- Met de stelling *De verantwoordingsplicht in het onderwijs is een belangrijke oorzaak van de hoge werkdruk* is 94 procent het (helemaal) eens
- Met de stelling *De administratieve handelingen rondom zorgleerlingen kosten meer dan de opleveren* is 86 procent het (helemaal) eens

Yvonne Uiterwijkwinkel: 'Een plofklas maakt niet zo veel uit, het gaat om de kinderen die erin zitten.'

zorg nodig hebben. Het is niet meer dan terecht dat ze hier op school zitten, maar de tijd die ik aan hen besteed, kan ik niet aan de andere leerlingen besteden. Zo simpel is het.'

Die € 1.450,- per school per jaar is volgens Uiterwijkwinkel 'een druppel op de gloeiende plaat. Daar kun je nog niet eens een uur extra handen in de klas voor aannemen! Ik word er echt verdrietig van dat ik de kinderen niet de aandacht kan geven die ze nodig hebben. Met één onderwijsassistent per school van 8 groepen, zoals de onze, ben je al een heel eind. Enne ...' voegt ze toe 'we moeten ook stoppen onszelf gek te maken met al die overbodige administratie. Want heel veel papierwerk hoeft echt niet!'

HANDEN VRIJ

Op De Enkschool (speciaal onderwijs) in Zwolle werkt Marlinde Bredewout als onderwijsassistent. Vanuit haar eigen praktijk en vanuit haar rol als bestuurslid van de OOP-groep van CNV Onderwijs weet ze exact hoe extra handen in de klas de werkdruk kunnen verlichten. 'Leerkrachten zijn opgeleid om op drie niveaus les te geven. En dat is al veel! Maar vaak zitten er meer niveaus in de klas. En leraren willen uiteraard passend onderwijs aan elk kind geven! Een onderwijsassistent is dan het antwoord. Ik geef bijvoorbeeld na de instructie van de leerkracht in kleine groepjes verlengde instructie op maat, aansluitend bij de behoefte van die leerlingen. De leerkracht heeft dan haar handen vrij voor de andere leerlingen.' Ze noemt nog allerlei taken, die de werkdruk van haar collega's verlichten: luisterend oor zijn voor kinderen, even

de klas uit met een leerling bij calamiteiten, aantekeningen maken op het bord terwijl de juf instructie geeft, extra oefenen met groepjes leerlingen, opruimen, absentie invoeren, kopiëren, materialen verzamelen. 'Onderwijsassistenten en leerkrachten werken dus samen aan de kennis en ontwikkeling van leerlingen. De klas is van ons samen! Dit vraagt natuurlijk wel om een goede samenwerking, afstemming en communicatie. Maar als die er is, zijn onderwijsassistenten', met een lach: 'al zeg ik het zelf, hartstikke waardevol voor leraren én leerlingen. Dé oplossing voor de hoge werkdruk!' ■

Werkdrukonderzoek CNV Onderwijs 2016

- Op de stelling *Ik kan voldoende aandacht aan al mijn leerlingen besteden* zegt 81 procent oneens
  - Grootste oorzaken van hoge werkdruk:
1. Administratieve verplichtingen
2. Structureel te weinig tijd om werk te doen
3. Lesvoorbereiding/nakijken/handlungs- en groepsplannen
  - Lesgeven veroorzaakt geen werkdruk, maar er is wel grote onvrede over de verhouding tussen lesgeven, niet-lesgebonden en lesgebonden taken
  - Samenvattende uitspraak van een respondent: 'Lesgeven is bijzaak geworden'
- Meest genoemd als oplossingen: meer handen in de klas en kleinere klassen.